

B. Dirka plemenskih konj: Državna darila.

Jednovprežno; dvakrat dirkališčino tir = 2 km. za kobile in licencirane žrebce III. konjerejskega okoliša. Pri kobilah se mora dokazati, da so Savinjskega plemena in da so se v teku zadnjih dveh let za plemo rabile. Vloga 1 gld. ter se nikakor ne povrne. Najmanj pet oglasil.

I. darilo 50 gld., II. darilo 25 gld., III. darilo 15 gld. in IV. darilo 10 gld. in vsakemu po eno zastavo.

Pričetne dirke in dirke plemenskih konj, morejo se udeležiti samo konji, kateri so bili na javnem premiranju s kacic državnim, deželnim ali okrajnim darilom odlikovani.

C. Društvena dirka.

Jednovprežno, dvakrat dirkališčino tir = 2 km. za konje III. plemenskega okoliša in neomenjene starosti. Vloga 3 gld. ter se ne povrne. Najmanj pet oglasil.

I. darilo 50 gld. od »zaveze avstro-ogerskih dirkarskih društev na Dunaji«, II. darilo 30 gld. od posojilnice Žalske, III. darilo 20 gld. društveno darilo in IV. darilo 10 gld. društveno darilo.

Pri dirki veljajo pravila »zaveze av.-og. dirkarskih društev na Dunaji«. Oglasila k dirki sprejemajo se najkasneje do 10. septembra t. l. pri gosp. Franc Roblek-u v Žalec in so le takrat veljavna, ako se pri oglasilu tudi vloga plača. Posestniki morajo konje po imenu oglasiti, jih natanko popisati in na dan dirke predpoldne ob 10. uri predstaviti komisiji na trgu v Žalci, ob enem se bode vršilo žrebanje in razdelitev znamenj.

Vsakoršnja pojasnila o dirki daje društveno tajništvo.

Dne 10. septembra vršilo se bode v Žalci premiranje konj III. plemenskega okoliša, dne 15. septembra bode pa konjski sejem v Žalci za remonte.

Odbor Žalskega dirkarskega društva.

Presajanje dreves.

Kedaj je najbolje presaditi drevo, to je še vedno vprašanje. Da se zgodi v pozni jeseni ali rani spomladi najlažje, to je gotovo, vendar pa se drevo presadi lahko tudi poleti, koncem avgusta in v začetku septembra. Znano je, da začne drevo gnati v korenine še le, kadar vrh doraste in to se izgodi ravno v tem času. Če torej presadiš drevo v teh dnevih, ko še stoji vse v listji, prime se ti rado, kajti sok gre sedaj bolj navzdol, kakor navzgor. Drevesu sicer listje takoj odpade in je to znamenje, da se je drevo prijelo, da torej raste. Nekaj enacega se izgodi tudi pri cepljenji; če kos lističa, ki ga pustimo pri cepiči, odpade, tedaj znamo, da se je cepič prijel. Ravno tako se godi pri presajenem drevesu. Pri njem se popki povečajo, toda to leto ne poženejo več, ampak še le v prihodnji spomladi. Drevo raste, kakor da bi se ne bilo presadilo, ali še bolje. Uzrok tej rasti tiči v koreninah, kajti te so postale močne in sedaj lahko popijejo več soka ter ga precedijo po žilah drevesu.

Sejmovi. Dne 9. septembra v Apačah, v Gomilici, v Gornjem Gradu in na Spodnji Polskavi. Dne 10. septembra v Rušah. Dne 12. septembra pri Sv. Janžu za Sp. Dravberkom, v Loki, v Šmariji, v Mariboru. Dne 13. septembra pri Sv. Juriji v slov. gor. Dne 14. septembra v Rogatei, v Golobinjaku, pri Sv. Ani v slov. gor., v Ivniku in v Kozjem. Dne 15. septembra v Arveži, na Dobovi in v Pleteljah.

Dopisi.

Iz Žalca. (Dirka. Hmeljarstvo.) Dne 11. sept. t. l. vrši se pri nas konjska dirka po načrtu, o katerem je prej govorjenje. Na to dirko vabimo vse posestnike in prijatelje konjev, katerim je pri srei povzdiga te stroke kmetijstva v krasni Savinjski dolini. Srčna hvala gre vsem onim gospodom, kateri so začeli naše ljudstvo vzbujati za konjerejo in učili, naj redijo izvrstno plemo konj, katero se proda za jako visoko ceno ter donaša našemu kmetu vsako leto obilo dobička v lepih noveih. Pa bode zopet ne bodi je treba »D. W.«, ta Celjska klepetulja, zatrobila izmišljenko v svet, češ: Nemci so pričeli v Savinjski dolini konjerejo in sedaj se slovenski kmet od nje bogati. Toda le naj poskusi, bomo ji dokazali, da je nasprotna resnica. Ravno tako je ta »vahterca« v svojem zadnjem listu zatrobila v svet: hmelj, kateri sedaj bogati slovenske kmete v Savinjski dolini, zasadili so Nemci in sedaj imajo Slovenci dobiček od njega. Uboga nevedna klepetulja Celjska, kje si še bila ti s svojim neumnim in nevednim dopisnim vred, ko je v Savinjski dolini in sicer na Žalskem polju g. Ivan Žuža, Žalski rojak in Slovenec, prvi v Savinjski dolini zasadil hmeljsko rastlino in tako zasadil kal k blagostanju, katero je sedaj v Savinjski dolini. Za njim, toda čez več let, začeli so drugi gospodje zasajati hmelj, tako g. Janez Hausenbichler, Jožef Žigan, knez Salm in drugi, za njimi pa tudi kmetje. Toraj Slovenci so bili, kateri so se začeli prvi baviti s to rastlino pri nas in nemška vahterca se je zopet prav lepo opekla. Omeniti nam je še, da je g. Jakob Janič, veleposestnik tukaj, s sodrugom otvoril poverjenišvo za hmelj v Zatecu, kjer bode zastopal interese Savinjskega hmelja v prvi vrsti. Mi bi torej prav gorko priporočali, da se držijo naši hmeljarji tudi pri tej jako važnej kupčiji gesla: Svoji k svojim!

J. K. Savinjski.

Iz Ljutomerske okolice. (Raznoterosti.)

[Konec.] V »Slov. Narodu« štev. 168 čitamo sledeče: Dne 29. junija t. l. je gorelo na Moti pri Ivanu Rajhu. Ljutomersko gasilno društvo se je tja odpravljalo okoli poldneva na pomoč. Na ulici je stalo mnogo ljudstva, med temi tudi c. kr. davkar v Ljutomeru, g. Aleksander Duller. Ta mož, ki je c. kr. uradnik, je v tem nevarnem trenutku izgovoril sledeče besede: »Kaj vam treba tje hoditi! Zdaj tako snujejo svoje gasilno društvo. Pustite to!« Skoro neverjetno je to. Razumljivo pa je, da je razburjenost vsled tega dogodka po vsem Ljutomerskem okraju velika in da vsi slovenski davkoplačevalci hočejo storiti najodločnejše korake in ako treba, do najvišje stopinje. Ravno ta gospod c. kr. davkar je stavil — kakor ste že poročali — predlog v občinski seji, da se naj zavrže prošnja šestindvajset let službojočega in skoro oslepelega dozdanjega občinskega tajnika gosp. Viljema Šneiderja. In ravno kar čujem, da je pri zadnji občinski seji, dne 19. avgusta ravni isti c. kr. davkar Aleksander Duller stavil predlog, naj se podpora zdravniku g. dr. Vozelki poviša od sto na tristo goldinarjev in sicer za to, ker ovače ta gospod ne more tu živeti. Ljutomerskim občanom nalagajo plačila, da je res že groza. In v tote stvari se mešajo taki gospodje, za katere bi bilo veliko boljše, da se vsega ogibljejo. V obče ne razumemo, kako je mogoče gospodu c. kr. davkarju Aleks. Dullerju, da so mu vse te potrebne in nepotrebne reči tako na srei in kje vendar jemlje ta uradnik toliko časa, da mu je mogoče se za vse to brigati. Ali je res v našem c. kr. davkarskem uradu tako malo dela?

Od Sv. Krištofa pri Laškem. (Slovenskim starišem v prevdarek.) Zopet se bliža novo šolsko leto in čez nekoliko dni pridejo Vaši otroci zopet v šolo. Prepričani ste gotovo sami, kako koristne so šole,

katere so ustanovljene na zdravi podlagi. Take šole so pa v naših krajih le tiste, v katerih se uči slovenski jezik in na podlagi tega še le druge reči, kakor veronauk, računstvo in drugi predmeti. V Laškem imamo zdaj dve šoli in sicer je nova šola čisto nemška, stara šola pa belj slovenska. Tudi v stari šoli se bodo v otroci dosti nemški naučili. Samo stara šola ima za Vaše otroke zdravo podlago. Le v stari šoli se bodo Vaši otroci kaj koristnega naučili, ker učitelji razlagajo v stari šoli učencem različne stvari v domačem jeziku. V novi nemški šoli pa se vse nemški pové in še veronauka ne bi Vaši otroci v nemški šoli zastopili. Premislite pa, kam pridemo, če ne bodo otroci dobro poučeni v veronauku! Če imate toraj kaj srca za svoje otroke, pošiljajte jih v staro šolo. Ker pa gospod nadučitelj vodi obe šoli in tudi v obe šoli vpisuje otroke, zahtevajte in pazite na tanko, da bodo Vaše otroka vpisali v staro šolo.

Iz Kamnice. (Olikanost ali ka-li.) V unem tednu se je tukaj ponudila spet lepa priložnost sprevrediti, kaj je držati o tako čislani nemški olikanosti, s katero tudi nas osrečujejo tukajšnji »švabi«; tako nainreč je neki možicelj, rojen globoko na Hrvaškem, ponosno imenoval sebe in enakovrstnike. Ti pa vsi jako hirajo na bolezn, kojo imenuje Nemec »Grössenwahn«, ter mislijo, da mora povesod, kjerkoli nas oni s svojo navzočnostjo osrečujejo, in svoje pametne glavicé po koncu nosijo, vse »dajč« biti. Tako tudi tukajšnjim nemčurjem ni bilo čisto nič prav, da se je v zadnjem tednu pri pogrebu nekega Kamničana slovenska nagrobница pela, ker se je tudi par možiceljev omenjene vrste prikazalo, že celo na pokopališču, vrtu miru, ki ljudi različne krvi v miru združuje, so začeli svojo surovost kazati in kraju celo nedostojne besede so se slišale; pozneje se je že omenjeni Hrvat-švab tako spozabil, da je zapazivši mimo gredočega pevca prihrumel iz svoje hiše in se po divje za njim zapodil, hoteč ga zmerjati, kako se je mogel predrzniti slovensko peti, ko se je celo pri pogrebnih obredih očenaš »dajč« molil. Ali mi povemo, da se tudi v bodoče ne bo oziralo na par teh privandraccev in se bo od pevcev terjalo, kar imamo tudi pravico, da se bo v naši slovenski župniji slovensko peló.

Od Ptujске gore. (Slovenski krčmarji in redarstveni red.) Mnogo je krčmarjev po slovenskem Štajarskem, kateri so navdušeni Slovenci, mnogo jih je, kateri so popolnoma brezbrizni, naj že Slovence vlada Peter ali Pavel — Slovenec ali Nemec in mnogo jih je slednjič, kateri so strastni nemškutarji ali pa Nemci. V enej stvari so si pa vsi enaki, namreč večidel imajo vsi nemški »redarstveni red« (ali Polizei-Ordnung) v svojih pivnicah obešen. In to je baš narobe. V dotičnem redarstvenem redu je namreč pod kaznijo strogo zapovedano, se po njem držati. Naj se pa zdaj pameten človek vpraša, kako se morajo gostje, kateri nemški ne razumejo, redarstvenega reda držati, ako jim se pa v tujem, njim nerazumljivem jeziku naznanja? Dalje: Kako se mora slovenski krčmar svojemu narodu pravičen imenovati, ako v svojej pivnici toli važno listino v tujem jeziku ponuja in slovenskemu jeziku prednosti ne pripozna? Toraj je gledé na občno korist želeli, da bi se v slovenskih pivnicah le slovenske te tiskovine rabile, katere se dobé pri večih knjigotržcih.

S Ptuj. (Zalostne novice.) Človek ne vé, kje ga smrt čaka. Lucija Dokel iz Krčevine šla je prat. K nesreči jo božjast prime, vrže v vodo, da je utonila. Bog daj nje duši lahko! V Oresji je bival poštenjak, ki je radi tatvine vže bil zaprt. Bil vam je ob jednom blag soprog, ki je že jedno ženo spravil s sveta. Človek bi mislil, da se tak surovež ne bode mogel več oženiti.

Dobil je ženo, a tudi tej se ni bolje godilo, nego prvi. V soboto, dne 3. t. m. zvečer jo pošteno pretepe in premikasti, potem jo hoče utopiti. Pahne jo v Dravo, a sirota se je vendar rešila. Na krik soseda pride občinski predstojnik g. H. s slugo ter hočeta divjaka zvezati. On, ne bodi len, z nožem proti predstojniku mahne. V pravem trenutku pa ga sluga od zadej zgrabi in čvrsto oklene. Ko vidi, da nič ne more, obrne nož proti sebi in si ga porine v srce. Tako je končal življenje mesar Jožef Alt. Kakoršno življenje, taka smrt. Sinoči, v nedeljo večer, pa nas je zopet toča pobila, po nekaterih krajih, zlasti v revnih Halozah, da je joj. Pomagaj Bog!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Svitli cesar ne pojde v Galicijo, ker se o tacihi dnevih zbira veliko ljudij in se torej lahko zatrosi kal kužnih boleznij, to pa je letos prav nevarno. — Mesto drž. poslanca na Dunaji spopolni se dne 10. oktobra; ne zna se, koga da kje postavijo liberalci in judje na to mesto, za dr. Kronawetterja se je grozdje brž le preisklo. — V nedeljo je obhajalo Dunajsko Novo mesto svojo 700-letnico, kajti prav 700 let je preteklo, kar je »vselej zvesto mesto«. V spomin te slovesnosti so tisti dan položili temelj za novi zvonik župnijske cerkve.

Štajarsko. V Gradci bi se imeli sniti nemški pravoslavci in bi prišel tudi minister za pravosodje, grof Schönborn. Ker pa je v nekaterih nemških mestih kolera, zato ne bode tega shoda in tako bode to »najbolj nemško mesto« ob veselje, da pozdravlja »ljube nemške brate« svoje. Kolika škoda! — Konsekrativni dež. poslanci imajo sedaj shode svojih volilcev ter jim poročajo o svojem delovanju v dež. zboru. Volileci so z njimi zadovoljni, o liberalnih poslancih pa »se ne sliši nič, ne vidi nič«, drugače pa bode se ve, da o volitvah!

Koroško. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kmetijski družbi v Celovci 700 gld. na leto, naj se nastavi potovalni učitelj, da po deželi poučuje o vseh strokah kmetijstva v slov. jeziku. To je vendar-le nekaj, če tudi ni veliko. — Po nekaterih krajih je še ljudstvo uevedno v političnih rečeh in zato ga je nemškutarjem lahko pregovoriti za svoje maloprida namene. Tu bi bili politični shodi na pravem mestu!

Kranjsko. Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prihaja tudi v tem času od vseh stranij darov in je želeli, da rodoljubi ne opešajo v svojem delovanju za to jako imenitno šolsko društvo. Če se pa izgodi kje kaka napaka, naj se odstrani in odpusti, saj gre za dobro stvar! — Vojaki se vračajo te dni iz vojaških vaj, ki so bile pri Razdrtem, po kraških skalah. Verjamemo, da se vojaki vračajo z veseljem v svojo domovino. Na Krasu ni krasno.

Primorsko. Občinski svet v Gorici misli še vedno, da slov. ljudske šole ni treba v mestu. Sedaj je na vladi, da ga pouči bolje ter mu ukaže skrbeti, da se napravite vsaj dve slov. ljudski šoli: slov. otrok je zanj več, kakor zadostno število. — Sad katol. shoda v Ljubljani bode brž ta, da jo zavije »Nova Soča« bolj zanesljivo na katoliško stran, doslej je bila v tem oziru omahljiva.

Tržaško. Pri c. kr. okr. sodnji v Trstu so ob sodili dva mladeniča na več mesecev v zapor, ker sta po mestu raznašala puntarske pesmi, se ve, da laške. — Odkar je znani c. kr. okrajni glavar v Pazinu, g. vitez Schwarz, je laška stranka zopet hrabra in je skorej